

Vergaderjaar 2024–2025

36 605

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale verzamelwet 2025)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 3 oktober 2024

De vaste commissie voor Financiën, belast met het voorbereidend onderzoek van bovenstaand wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Nijhof-Leeuw

Adjunct-griffier van de commissie,
Coco Martin

I. ALGEMEEN

De leden van de SGP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij hebben daarover nog enkele vragen.

1. Inleiding

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel.

De leden van de VVD-fractie lezen in het nader rapport dat de wettelijke grondslag voor schuldonderzoek uit deze verzamelwet is gehaald. Is reeds duidelijk of de regering voornemens is dit als los wetsvoorstel in te dienen of elders onder te brengen?

De leden van de NSC-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de NSC-fractie constateren dat een fiscale verzamelwet uitdrukkelijk bedoeld is voor kleine beleidswijzigingen. Kan de regering aangeven waar in haar optiek de grens ligt tussen grote en kleine beleidswijzigingen? Ook vragen deze leden waarom de fiscale verzamelwet niet eerder is ingediend. Dit zou rust houden in het fiscale wetgevingsproces.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet.

2. Algemene toelichting maatregelen

2.1 Lijfrenten en pensioenen in de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet op de loonbelasting 1964

De leden van de VVD-fractie vragen of, wanneer er een handeling in strijd met fiscale voorwaarden wordt verricht, er nu al antimisbruikbepalingen of het beginsel van *fraus legis* van toepassing is.

2.2 Delegatiebepaling Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen

De leden van de NSC-fractie gaan ervan uit dat belastingen slechts kunnen worden geheven op basis van een wet. Is deze aanname juist? Geldt dit dan ook niet voor afdrachtsverminderingen, zoals de Speur- en Ontwikkelingswerkzaamheden (S&O). Met andere woorden: is een delegatiebepaling hier op zijn plek?

De leden van de SGP-fractie vragen hoe de rechten van de Kamer worden geborgd, nu ook de schijfgrenzen in de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) bij ministeriële regeling kunnen worden aangepast?

Kan de regering inzichtelijk maken in welke mate de schijfgrenzen en de bijbehorende tarieven in de afgelopen jaren zijn veranderd, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

2.3 Uitzondering sleutelovereenkomst als verkrijging van economische eigendom

De leden van de VVD-fractie vragen waarom is gekozen voor een periode van zes maanden voor de sleutelovereenkomst. Deze leden vermoeden dat de meeste sleutelovereenkomsten slechts enkele weken voor juridische overdracht plaatsvinden. Maakt deze lange termijn niet juist belastingontwijking mogelijk?

2.4 Uitbreiding van de startersvrijstelling en verlaagd tarief overdrachtsbelasting

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de regering of deze uitbreiding er niet voor kan zorgen dat er een extra geitenpaadje ontstaat om het verlaagde tarief of startersvrijstelling te verkrijgen voor mensen/bedrijven voor wie dat niet zo bedoeld was. Hoe groot acht de regering dit risico?

De leden van de VVD-fractie vragen of toegelicht kan worden dat structureel € 170.000 nodig is voor deze wijzigingen.

De leden van de NSC-fractie vragen graag of het verlaagde tarief van de overdrachtsbelasting (ovb) dan twee keer wordt toegepast, eerst bij het economische eigendom en daarna bij het juridische eigendom?

2.7 Afschaffing 27-jaargrens eerstegraads bloed- en aanverwanten toeslagpartnerschap

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de regering waarom de regering het advies van de Raad van State negeert om dit onderdeel uit de verzamelwet te halen. Deze leden zijn het met de Raad van State eens dat een fiscale verzamelwet zich moeilijk laat verenigen met beleidsinhoudelijke maatregelen, zeker als deze betrekking hebben op grondrechten. Het is namelijk van groot belang dat dergelijke voorstellen zorgvuldig worden behandeld.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat de Raad van State kritisch is op de toelichting achter deze specifieke uitbreiding. Deze leden vragen de regering hier nader op te reflecteren en aan te geven welke alternatieven overwogen zijn.

Hoe verhoudt dit onderdeel van het wetsvoorstel zich tot het afschaffen van de kostendelersnorm? Op welke manieren probeert de overheid op dit moment te stimuleren om een woning te delen en op welke manieren worden mensen (fiscaal) juist ontmoedigd om dit te gaan doen?

De leden van de VVD-fractie onderschrijven deze maatregel. Deze leden voorzien wel een ingewikkelde samenloop, waarin het voorkomt dat er niet sprake is van partnerschap voor toeslagen maar wel voor fiscaliteit. Kan verder toegelicht worden welke effecten dit kan meebrengen bij veranderingen in inkomens?

De Raad van State merkt op dat deze maatregel mogelijk als discriminatie gezien kan worden, nu een onderscheid gemaakt wordt tussen bloedsvrwanten en niet-bloedsverwanten. Vindt de regering het een reëel risico dat geoordeeld zou worden dat deze maatregel discriminerend is? Wat zouden daar de gevolgen van zijn?

De leden van de NSC-fractie zijn tevreden dat deze maatregel genomen is. Het toeslagpartnerbegrip heeft tot grote problemen geleid. Een werkend

kind (moeder) dat na de scheiding bij een gepensioneerde ouder ging wonen na bijvoorbeeld huiselijk geweld bleek bijvoorbeeld geen recht te hebben op kinderopvangtoeslag.

Dat heeft geleid tot extreem pijnlijke terugvorderingen bij mensen, want het feit dat moeder en oma als toeslagpartner gezien werden werd en wordt niet begrepen en staat ook nergens duidelijk aangekondigd. Het was nog pijnlijker omdat hetzelfde probleem zich niet voordeed als het gescheiden kind bij beide ouders ging wonen. Die waren dan immers al elkaars toeslagpartners. Er zijn nog mensen die megaschulden aan het terugbetalen zijn die zo ontstaan zijn. Is de regering in staat en bereid om iets met die schulden te doen zodat die mensen verder kunnen met hun leven?

Tevens vragen de leden van de NSC-fractie aan de regering om alle bekende knelpunten in de toeslagen op een rij te zetten en aan te geven welke opgelost zijn, welke opgelost worden en hoe het probleem eruitziet.

De leden van de NSC-fractie ontvangen graag een lijst van situaties waarin partners niet samenwonen en er toch geen recht is op kinderopvangtoeslag. Zij denken hierbij aan kortdurende opnames in een Wet langdurige zorg (WLZ)-instelling, kortdurende detentie of een partner die in het buitenland woont en niet naar Nederland kan of mag komen en dus ook reëel niet kan helpen bij de opvang kinderen.

Tot slot op dit punt ontvangen de leden van de NSC-fractie graag inzage in het aantal kinderen dat in het buitenland woont en waarvoor de Nederlandse staat kinderopvangtoeslag betaalt en kindgebonden budget. Is de regering in staat een lijst daarvan te verschaffen met het land, het aantal kinderen en het budgettaire beslag?

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd hoe deze maatregel zich verhoudt ten opzichte van de bredere discussie over de kostendelersnorm. Ook hebben deze leden kennisgenomen van het kritische Raad van State advies op dit onderdeel. Kan de regering aangeven wat er precies, per kritiekpunt van de Raad van State, met dit advies gedaan is?

De leden van de SGP-fractie vragen waarom dit voorstel niet is meegenomen in het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op het kindgebonden budget tot intensivering van het kindgebonden budget in verband met koopkrachtondersteuning in 2025 (36 606)? Zeker nu het wetsvoorstel ook financiële gevolgen heeft? Is de voorgestelde wijziging niet meer dan een strikt technische wijziging? De leden van de SGP-fractie lezen in de reactie op het advies van de Raad van State dat «voortvarendheid» een belangrijke reden voor de regering was om dit voorstel in de Fiscale Verzamelwet op te nemen. Acht de regering dat een plausibel argument om het voorstel in deze technische wet op te nemen? Kan de regering dit nader toelichten?

Hoe groot schat de regering de groep die met dit voorstel geraakt wordt, doordat ze extra toeslag krijgen, zo vragen de leden van de SGP-fractie?

De leden van de SGP-fractie wijzen erop dat dit voorstel ook door kan werken op andere beleidsterreinen, zoals volkshuisvesting. Door de aanpassing wordt het inwonen van bijvoorbeeld mantelzorgers financieel meer aantrekkelijk. De SGP-fractie acht het zeer wenselijk dat mantelzorg gestimuleerd wordt, deze maatregel kan daar mogelijk aan bijdragen. Maar mantelzorg is niet voorbehouden aan ouder-kindrelaties, zoals de Raad van State ook terecht opmerkt. Wil de regering bezien hoe ook breder het verlenen van mantelzorg gestimuleerd kan worden, door het aanpassen van regelgeving op het toeslagenstelsel?

2.11 Verlenging boetetermijn deelnemer

De leden van de NSC-fractie constateren dat de boetetermijn van vijf naar twaalf jaar wordt opgerekt. Realiseert de regering zich wat de consequenties hiervan zijn voor de rechtszekerheid van de belastingplichtigen? Kan de regering aangeven hoe vaak zij gebruik denkt te moeten maken van deze regeling?

7. Gevolgen voor burgers en het bedrijfsleven

De leden van de VVD-fractie willen gebruik maken van het feit dat een wijziging van de Invorderingswet 1990 voorligt om te vragen hoe gemeenten nu omgaan met de gestelde termijnen in deze wet? Wordt bij de afdracht van gemeentelijke lasten bijvoorbeeld altijd de zesweken-termijn strak gehanteerd of wordt standaard meer ruimte geboden? Maken alle gemeenten gebruik van de mogelijkheid om betalen in termijnen aan te bieden? Kan daarnaast de Leidraad invordering gemeentelijke belastingen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) naar de Kamer gezonden worden?